

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:
10.09.2026

Til:
Samferdselsdepartementet

P.b. 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf.: +47 48 21 01 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

Høring – forslag til endring i luftfartsloven

Det vises til Samferdselsdepartementets forslag til endringer i luftfartsloven, politiregistreringsloven og politiregistreringsloven (bakgrunnssjekk av personer i luftfarten m.m.).

Parat organiserer en rekke medlemsgrupper som har sitt daglige virke på eller i tilknytning til ulike flyplasser i Norge. Våre medlemmer i denne bransjen har behov for adgang til sikkerhetsbegrenset område. I den sammenheng arbeider vi organisasjonspolitisk for å bidra til å spre kunnskap til våre medlemsgrupper og samfunnet for øvrig om forhold som er av betydning for, og som berører, våre medlemmer.

Advokat

Anders Lindstrøm
Turid Svendsen
Guro Løkken Bærø
Ketil Mæland-Johansen
Christen Horn Johannessen (H)
Vetle W. Rasmussen (H)
Grete Dieserud
Katrine Andresen Roald
Thore Eithun Helland
Maren Hestenes Merli
Sigurd Øyvind Kambestad (H)
Thany Thillepan
Indianna Lind Grippo
Marianne Willett Jansen
Veslemøy Lode
Henrik Sæther Sørheim
(H) = møterett for Høyesterett

Advokatsekretær
Nina H. Thorgersen

1. Om tydeliggjøring av hjemmelsgrunnlaget

Slik vi leser høringsnotatet, ser det for oss ut til at hovedinnholdet i forslaget er å tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget for bakgrunnssjekk, jf. slik dette er formulert øverste på side 8 i notatet om endring i luftfartsloven § 7-24:

Departementet foreslår derfor at § 7-24 i fremtiden skal være den sentrale hjemmelen for bakgrunnssjekk, slik at både formålet med bakgrunnssjekk og hvilke personer den gjelder for fremgår av loven. Videre gis de eksisterende reglene i securityforskriften en klarere forankring i loven, jf. nærmere om dette i punkt 3.2.

Parat har også merket seg at endringsforslagene ifølge departementet «ikke innebærer noen realitetsendringer», men kun er en «presisering av gjeldende rett og praksis».

2. Om det problematiske ved en «kan» vurdering

Det er positivt at det gjennomføres endringer som har som formål å bedre hjemmelsgrunnlaget for bakgrunnssjekk og tydeliggjøre formålet med denne. Parat påpeker i den sammenheng at bestemmelsene ikke bør gå lenger enn det som er nødvendig for å nå formålet slik dette er formulert i securityforskriften § 37:

Formålet med bestemmelsene i dette kapitlet er å hindre at personer som **kan representere en risiko** for sikkerheten i luftfarten gis adgang til landingsplasser og luftfartsanlegg eller godkjennes for sentrale posisjoner i luftfarten for øvrig. Bestemmelsen skal også bidra til å sikre allmennhetens tillit til sivil luftfart. (vår utheving)

Departementet skriver selv nederst på side 9 i høringsnotatet, dette om betydningen av ordlyden i securityforskriften § 37:

Ordlyden «kan» representere en risiko for sikkerheten i § 37 innebærer at det ikke stilles noe krav om sannsynlighetsovervekt for at risikoen skal materialisere seg. Det vil således være tilstrekkelig at luftfartsmyndigheten er i begrunnet tvil om hvorvidt personen kan utgjøre en risiko, for at utvidet bakgrunnssjekk ikke innvilges.

Parat deler naturlig nok at det foreligger strenge krav til sikkerhet i luftfarten. Luftfarten er samtidig en stor og variert arbeidsplass. Tap av adgangskort til flyplasser vil fort innebære tap av arbeidsforhold. Parat savner derfor krav om en tydeligere og konkret vurdering, samt strengere krav til bevis før en person nektes eller mister sin nødvendige bakgrunnssjekk.

Praktisering av securityforskriften, og instruks om dens forståelse, må også reflektere disse momentene slik at man ikke støter ut personer som ikke utgjør en kvalifisert risiko for sikkerheten i luftfarten.

3. Om Luftfartstilsynets praktisering av securityforskriften – gjeldende praksis

Parat opplever at Luftfartstilsynet har lagt seg på en for streng praksis. Denne praksis har i liten grad gitt rom for konkrete vurderinger basert på faktiske forhold og risikovurderinger, bygget på kunnskap og informasjon fra observasjoner, erfaringer og/eller realistiske sikkerhetskritiske forhold.

Dagens praktisering av det norske gjennomføringsregelverket er for skjematisk, og innebærer i praksis et yrkesforbud for en stor gruppe mennesker som ikke utgjør noen større risiko enn den alminnelige borger.

Parat erfarer at ansatte mister sine adgangskort for lovovertridelser som ikke har noen relevant sammenheng med anslag mot luftfartssikkerheten, eller som på annen måte gjør dem mindre skikket til å ha sitt daglige virke på flyplassen eller innen luftfarten. Denne praksis er i særlig grad knyttet til securityforskriften § 47 fjerde ledd der det også er oppstilt en «kan» regel:

Ubetinget eller betinget fengsel eller samfunnsstraff for overtredelse av andre bestemmelser enn nevnt i andre ledd, **kan** medføre avslag når Luftfartstilsynet finner det forenlig med bestemmelsen i § 37.

Bestemmelsene praktiseres i dag på en måte som innebærer en uforholdsmessig tilsidesettelse av hensynet til arbeid og rettssikkerhet, basert på en vid «føre var»-tilnærming uten tilstrekkelig lovgivningspolitisk forankring. Praksisen etablerer et yrkesforbud for enkelte og kan stå i konflikt med forbudet mot gjentatt forfølgning etter EMK protokoll 7 artikkel 4 nr. 1.

Tap av adgangskort har som nevnt store konsekvenser for den enkeltes mulighet til arbeid, men unødvendig tap av adgangskort fører også til tap på arbeidsgiversiden. Arbeidsgivere risikerer å tape kritisk kompetanse. For samfunnet risikerer man at arbeidskraftsressurser ikke anvendes der de kan gjøre best nytte for seg.

4. Om Parats forslag til videre arbeid og endringer

Parat mener at det i det pågående revisjonsarbeidet med forskriften bør foretas endringer som sikrer og tydeliggjør en mer målrettet behandling av adgangssøknader og periodiske kontroller som samsvarer med forskriftens formål.

I forbindelse med revisjonsarbeidet nå og fremover, bør det derfor klargjøres i forskriften at det må foretas en konkret vurdering av hvorvidt funnene som følger av bakgrunnssjekken er egnet til å svekke tilliten til søker i relasjon til luftfartssikkerheten. I den sammenheng bør terskelen for hva som «kan» tilsi at denne personen utgjøre en risiko for sikkerheten i luftfarten knyttes til klarere kriterier og beviskrav.

Parat mener dette best ivaretas ved en tydelig henvisning til en individuell vurdering, samt at vurderingen av søkers skikkethet knyttes til det formålet forskriften er ment å ivareta.

Med hilsen
Parat

Unn Kristin Olsen
Leder

Christen Horn Johannessen
Advokat (MNA)